

Z Dodatami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 3 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu przemyskiego zebrał urząd powiatowy w *Strzju* 36 złr. 21½ c. w. a., i pieniądze te zostały już odesłane na miejsce przeznaczenia.

Podług oznajmienia c. k. władzy krajowej w Czerniowcach z 20. sierpnia r. b. zgąsta zaraza bydła rogatego w Wasloutz, w powiecie sadogórskim, i odprawianie jarmarków na bydło w Sadogórze i w Bojanie zostało znowu dozwolone.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 26. sierpnia 1864.

Gminy Nowosiółki i Lisko w obwodzie złoczowskim, zapewniły dla założenia wspólnej szkoły trywialnej w Nowosiółkach po wieczne czasy następujące ofiary:

Obowiązały się rzeczzone gminy, ofiarowując na umieszczenie szkoły trywialnej budynek wraz z pomieszkaniem nauczyciela utrzymywać w dobrym stanie, dostarczać rocznie na opał szkoły i łupac 3 sagi miękkiego drzewa, z czego na gminę Nowosiółki przypadają 2 sagi, a na gminę Lisko 1 sag, sprzątać porządki szkolne, pełnić potrzebną przy szkole usługę, a nakoniec na gmina Nowosiółki płacić każdemu nauczycielowi rocznie 100 zł. w. a. gotówką i dodawać mu oprócz tego 4 mierzyc pszenicy, 4 żyta, 4 hreczki i 4 mierzyc jęczmienia, zaś gmina Lisko obowiązała się płacić rocznie nauczycielowi 50 zł. w. a. gotówką i dodawać mu nadto po 2 mierzyc z czterech powyższych gatunków zboża.

Okazaną temi ofiarami, pożyteczną dla ogółu troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Lwów, 13. sierpnia 1864.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył rozkazać najwyższem postanowieniem z 25. sierpnia r. b., ażeby kapitanowi drugiej klasy, *Augustowi Spiess* z 22. batalionu strzelców, w uznaniu jego energicznej i skutecznej czynności w czasie pożaru w Przemysłu na dniu 25. lipca r. b., oznajmiono wyraz najwyższego zadowolenia.

C. k. ministerstwo finansów podaje do wiadomości, że ogólna suma drobnych pieniędzy papierów, która z końcem lipca 1864 r. znajdowała się w obiegu, wynosiła 5,108.444 złr. w. a.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 1. września.

W sprawie internowanego w Teresienstadtzie Langiewicza przynosi *Jener. Kor.* z 30. z. m. następujące sprostowanie: „*Fremdenblatt* donosił w numerze swoim z 27. b. m., że rząd Szwajcarski miał znowu poruszyć kwestyę względem uwolnienia Langiewicza, i przedstawiał przytem z rodzajem pewności stanowisko, jakie miały zająć w tej sprawie z jednej strony ministerstwo spraw zagranicznych, a z drugiej ministerstwa stanu i policji. Jesteśmy w możności oświadczyć, że podania wspomnianego dziennika tak co do stanowiska ministrów, jako też co do powodów, które miały je wywołać, niezgadają się wcale z istotnym stanem rzeczy.“

Z *Paryża* donoszą pod dniem 29. sierpnia, że odjazd Cesarza do obozu pod Chalons odłożony został do dnia następnego. Podług wiadomości z *Tunetu* poddało się już 14 plemion, 40 zaś nie złożyło jeszcze broni domagając się ustąpienia Kasnadara.

Otwarcie posiedzeń rad departamentowych we Francji nastąpiło kilku meżom stanu Cesarstwa sposobność do wyjawienia myśli swoich pod względem kierunku rządu w ważnych sprawach do wewnętrznych stosunków należących. Chociaż zaś pp. Persigny, Rouher i Béhic przemawiali w imieniu własnem, to jednak wątpliwości nie ulega, że słowa ich razem wzięte stanowią niejako program rządów cesarskich. I tak p. Persigny jawnie wypowiedział, że Francya żadnego rozszerzenia wolności spodziewać się nie powinna, że obecna jej konstytucya nadała jej wszelką wolność, do jakiej naród, zdaniem p. Persignego, jest usposobiony. P. Persigny zaciętym jest nieprzyjacielem rządów parlamentarnych, nie pojmując on we Francji odpowiedzialność ministrów w obec narodu. W mowie swej położył on główny nacisk na różnicę charakteru narodowego w Anglii i we Francji, w skutek której instytucje parlamentarne, zbawienne może dla Anglii, dla Francji zgubnymi się zawsze okazały. Wolność druku, pan Persigny nie przypuszcza jeno pod zastaną admonicji administracyjnych, które wolność tę właściwie znoszą. Słowem p. Persigny zaciętym jest przeciwnikiem p. Thiersa i mowę jego jako odpowiedź na słowa ministra monarchii lipcowej,

w ciele prawodawczem wyrzeczone, uważać można. P. Rouher zapowiedział w mowie swej niejaki zwolnienie systemu centralizacji, którą rządy cesarskie do ostatnich krańców doprowadziły. Wszakże nie będzie to uznaniem autonomii gminy, lecz tylko rozszerzeniem zakresu rad departamentowych, które potrzeby lokalne swobodniej wyjawiać będą mogły. P. Béhic zaś oświadczył się wyraźnie za wolnością handlu i zniesieniem wszelkich ceł protekcyjnych. W tym kierunku rządy cesarskie śmieiej postępywać mogą jak monarchia lipcowa, która w polityce swej handlowej oglądać się musiała na większość izby deputowanych, w przeważnej części z przemysłowców i właścicieli zakładów fabrycznych, a zatem ze zwolenników systemu protekcyi złożonej.

Berliński dziennik *Publicist*, który ma czasami otrzymywać wiadomości ze sfer rządowych, przedstawia finansowe położenie Prus jako bardzo pomysłne. Dochody państwa miały tak dalece przewyższyć sumę oznaczoną w etacie, że nawet teraz, po ukończeniu szleswicko-holsztyńskiej wojny, nie potrzeba się obawiać kłopotów pieniężnych. Pokazuje się zatem, że wszelkie pogłoski o bliskim zwolaniu sejmu z powodów pieniężnych są mylne i najbliższy termin zwolania sejmu można przypuszczać dopiero z końcem listopada.

Z *Rzymu* otrzymała *Jener. Kor.* dokładne szczegóły o finansowej sytuacji państwa kościelnego. Nowa pożyczka w sumie 80 milionów franków została prawie cała ulokowana z kursem po 95%. Obligacye długu skonsolidowanego stoją na 66 do 70, i podnoszą się ciągle. Niedobór tegoroczny, który wynosi 5 do 7 milionów, może być całkowicie pokryty. Roczne wydatki państwa wynoszą 10 milionów szkodów, z czego przypada 4 miliony na pokrycie procentów długu państwa. Dochody zaś wynoszą 5 milionów, do czego dodać trzeba dochód z świętopietrza w sumie 1½ miliona szkodów. Pozostaje zatem do pokrycia za pomocą pożyczki niedobór w sumie 3½ miliona szkodów.

Z *Lizbony* dowiaduje się *Jener. Kor.*, że w zatokach Lizbony i Porto dozwolony został na czas od 16. sierpnia 1864 do końca marca 1865 przywóz zboża tak ładem jak i wodą, tak w ziarnach jak i w mące.

Monarchia Austriacka.

Lwów, 31. sierpnia. (*Obchód urodzin Najjas. Pana na prowincyi.*) Z *Kołomyj* donoszą nam, że na cześć urodzin Najjas. Pana, które jak wszędzie obchodzono tam z wielką uroczystością obdarzyła tamtejsza gmina chrześcijańska odzieżą 12 ubogich pilnych uczniów, a załogę tamtejszą uraczyła siedmiu beczkami piwa, propinacya miejska ofiarowała dla załogi 44 mas wódki, a tamtejsze izraelskie stowarzyszenie do pielęgnowania chorych, urządziło subskrypcyę na zbudowanie stałego szpitalu izraelskiego i zebrało już na ten cel 350 złr. w. a.

Podobnie donoszą nam z *Grzymałowa*, miasteczka powiatowego w obwodzie tarnopolskim, że na uczezenie rocznicy urodzin Najjas. Pana ofiarował właściciel wsi Ostapia W. August baron Romaszkan dla ubogich w Grzymałowie pięćdziesiąt fur drzewa na opał, a jego rządcza dóbr p. Albin Dobiecki 5 złr. w. a.

Kraków, 28. sierpnia. (*Kurs preparandów.*) *Krak. Ztg.* pisze: W ostatnich dniach czerwca i w pierwszej połowie lipca r. b. odbyły się na złożonych z dwóch lat kursach preparandów męskich i żeńskich w Krakowie, Staniątkach, Tarnowie, Jarosławiu i Przemysłu ostateczne examina pod przewodnictwem pryncypałnego nadinspektora szkół ludowych lub wystawego na ten akt z konsystorza biskupiego zastępcy i w obecności radcy szkolnego Dra. Machera.

Na tych kursach preparandów wykładano w upłynionym roku szkolnym następujące przedmioty: naukę religii w połączeniu z historią biblijną i z wykładem ceremonii kościelnych, pedagogię, naukę wykładu szkolnego, język polski niemiecki, rachunki, kaligrafię i tachygraifię, rysunki i geografję. Oprócz tego uczono jeszcze na kursach męskich; śpiewu, gry na organach i agronomii, w Jarosławiu i Przemysłu nadto jeszcze języka rosyjskiego, a na żeńskich kursach historii powszechnej, fizyki, historii naturalnej i robót ręcznych. Przy każdym z wymienionych przedmiotów wykładano zarazem specjalną metodykę ich w praktyczny sposób.

Liczba elewów wynosiła na kursach preparandów w Krakowie: męskich 54, żeńskich 32; w Staniątkach żeńskich 15; w Tarnowie męskich 12; w Jarosławiu męskich 30; w Przemysłu męskich 24, żeńskich 9.

Examina ostateczne składało: w Krakowie na kursie męskim 29, na żeńskim 15; w Staniątkach na kursie żeńskim 8; w Tarnowie na kursie męskim 7; w Jarosławiu na kursie męskim 25; w Przemysłu na kursie męskim 15, na żeńskim 2.

Z tych elewów kwalifikowano: W Krakowie na kursie męskim 4 dla szkół głównych, 17 dla szkół trywialnych, 5 na niższych

nauczycieli, 3 także na organistów; na kursie żeńskim 11 dla szkół głównych, 3 dla szkół trywialnych, 1 na pomocnicę szkolną. W Tarnowie 1 dla szkoły głównej, 4 dla szkół trywialnych, 1 na niższego nauczyciela, 1 także na organistę. W Jarosławiu 5 dla szkół głównych, 13 dla szkół trywialnych, 7 na niższych nauczycieli, 4 także na organistów. W Przemyślu na kursie męskim 1 dla szkoły głównej, 10 dla szkół trywialnych, 1 na niższego nauczyciela; na kursie żeńskim 1 dla szkół głównych i 1 dla szkół trywialnych.

Ten wykaz stanowi pocieszający dowód, że istnieje dość znaczny zasób sił nauczycielskich dla szkół ludowych w zachodniej Galicyi. Gdy przed kilku laty jeszcze niemożna było otworzyć wiele nowych, poniekąd dobrze dotowanych szkół trywialnych dla braku kandydatów do stanu nauczycielskiego, pokazuje się już teraz znaczna nadwyżka kwalifikowanych kandydatów, z których nie jeden obudza piękne nadzieje na przyszłość. Mimo to jednak musimy przyznać zupełną słuszność dziennikowi *Silesia*, który w jednym z artykułów swoich, poświęconych nowej organizacji szkół ludowych, dowodzi bardzo wymownie, że przedewszystkiem potrzebne jest powszechne i gruntowne wykształcenie nauczycieli, ich umysłu i serca, i że na to niesą dostatecznymi dotychczasowe kursa preparandów, lecz potrzeba, jak to uznano już we wszystkich państwach, *seminaryów nauczycielskich*, które u nas tylko państwo zakładać może.

Jeżeli nas dobrze zawiadomiono, poruczyło wysokie ministerstwo stanu jeszcze w roku zeszłym projekt założenia seminarium nauczycielskiego w Krakowie, którego wykonania oczekujemy z wielką niecierpliwością.

Wiedeń, 30. sierpnia. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) *Najjaś. Pan* udał się przedwczoraj po południu w towarzystwie Wielkiego Księcia Toskańskiego, Księcia Thurn-Taxis i kilku adiutantów koleją południową do Eisenerz w Styryi, gdzie się mają odbyć wielkie łowy dworskie, i ma dopiero we czwartek powrócić do Wiednia.

Duński minister finansów *Fenger* przybył wczoraj z Kopenhagi do Wiednia.

Jego Mość Cesarz raczył wyznaczyć najtąskawiej autorowi wydanego w e. k. nadwornej i rządowej drukarni archeologicznego dzieła: „Pomniki bizantyńskie w Serbii“, panu F. Kanitz, znaczną subwencję na ową podróż archeologiczno-etnograficzną do Turcyi europejskiej z tem zastrzeżeniem, ażeby rezultata swoich studyów z taką samą gotowością jak dotąd oddawał do ogłoszenia austriackim zakładom naukowym.

Anglia.

(*Zaburzenie w Irlandyi. — Przyjęcie hr. Paryża i jego małżonki w Twickenham.*) Pomimo przywrócenia porządku w Belfaście burzyciele spokoju nie przestają jeszcze podżreć znakomitym obywatelom miasta bezimiennych listów z pogrozkami, pomimo wyznaczonej przez magistrat i stan kupiecki nagrody w sumie 100 funtów szterlingów za wykrycie sprawców.

Twickenham, przybrana ojczyzna Orleanów, dla uczczenia wygnanej rodziny królewskiej, przygotował wspaniałe przyjęcie świeżo połączonej parze hr. Paryża i jego małżonki. Ulice były ozdobione wieńcami, sztandarami i napisami, a przed rezydencją nowo poświęconych to jest pałacem York House znajdował się łuk tryumfalny ozdobiony liliami. Przybycie nowożeńców zmiastowały wyrzwały z dział i odgłos dzwonów. Wieczorem puszczano ogień sztuczny na rzece, i ulice były wspaniałe oświetlone.

Włochy.

Rzym, 24. sierpnia. (*Różne wiadomości.*) Ojciec Ś. miał przed kilkoma dniami lekki paroxyzm febry, co lekarze jednak tylko nowemu pokazaniu się róży w nodze przypisują. Często zaś przechadzki spowodowały odnowienie się róży. Rzecz zaś cała tak małej jest wagi, iż Ojciec Ś. wczoraj już audyencye dawać mógł a potem w powozie na spacer wyjechał.

Dzienniki rzymskie zapewniają, że podróż papieżkiego ministra wojny ks. Merode spowodowana jest li tylko sprawami familijnymi, tudzież względem na poratowanie zdrowia pracą nader przeciążonego ministra, któremu papież sam doradził podróż do Belgii, dla wypoczynku po uciążliwych trudach.

Monsignor Moglies mianowany został internuncyuszem papieżkim w Meksyku.

Don Gregorio Barandian nadzwyczajny poseł Cesarza meykańskiego przyjmowany był w dniu 28. w Turynie przez króla Wiktora Emanuela i doręczył królowi własnoręczne pismo cesarza Jego Mości meykańskiego donoszące o wstąpieniu na tron meykański cesarza Maksymiliana I.

Dzienniki włoskie rozsiewają ciągle jeszcze wieści o blizkim małżeństwie królewicza sardyńskiego Humberta z księżniczką Anną Murat, czemu jednak z Paryża najwyraźniej zaprzeczają. Zdaje się, iż wieści o tem małżeństwie, w skutek którego nastąpić miała zmiana w postępowaniu cesarza Napoleona w sprawie rzymskiej, puszczono jedynie w obieg dla ukrócenia niecierpliwości stronnictwa ruchu, któregoby chciało wojsko francuskie z Rzymu wydalić dla zajęcia stolicy świata Katolickiego na rzecz Piemontu a raczej na rzecz rewolucyi europejskiej.

Neapol, 23. sierpnia. Wczoraj wieczorem przybył tu niejaki Fejer recte Weiss z Konstantynopola. Był oficerem w armii południowej, i teraz z polecenia komitetu rewolucyjnego w Konstantynopolu miał udać się do Turynu, dla zdania tamże sprawy o oplakany losie służalców stronnictwa ruchu rozprószonego w Konstantynopolu i innych miastach tureckich, i dla wyjednania dla nich jakowejś pomocy. Rzeczywiście wyjechał dziś do Turynu, i jak słychać ma za dwa tygodnie powracać na Neapol do Konstantynopola. Tenże opowiadał, że Bogisławski został w Konstantynopolu uwięziony, a jego poplecznicy popadli w ostatnią pęczę.

Niemcy.

(*Księżę nassański dozwolił wolnego powrotu do kraju przestępcom politycznym. — Sejm związkowy polecił wydanie Juliusza Lang w Holsztynie bawiącego.*) Jego Wysokość Księżę nassański z powodu uroczystego obchodu 25 rocznicy panowania swego, postanowił pozwolić na wolny powrót do kraju wszystkich poddanych nassańskich, którzy za przestępstwa polityczne skazani zostali, lub względem których toczy się śledztwo dotąd nieukończony, pod warunkiem, iż powracający do kraju złożą przyrzeczenie, że w przyszłości w polityczne agitacje wdawać się nie będą. Pod tem zastrzeżeniem zniesione będzie wszelkie śledztwo za przestępstwa polityczne, i darowane będą kary dotąd nie wykonane.

Między najwyższą władzą związkową a komisarzami związkowymi w Holsztynie wykazała się różność zdań w sprawie jednej względem wydania przestępców. C. k. sąd krajowy w Pradze żądał od prezydium związkowego wydania byłego redaktora dziennika *Prager Wochenblatt* Juliusza Lang, w Kielu w Holsztynie bawiącego, za zbrodnie obrazy członków domu cesarskiego i za znieważenie religii prawnie uznanej skazanego. Prezydium przesyłało reklamację tę komisarzom związkowym odnośnie do uchwały związkowej z dnia 26. stycznia 1854 r. z wezwaniem, ażeby wykonanie jej zarządzili. Komisarze związkowi przedłożyli sprawę tę wyższemu sądowi kryminalnemu holsztyńskiemu, i zgodzili się ze zdaniem tegoż sądu, iż przedewszystkiem z inkryminowanych artykułów dziennika *Prager Wochenblatt* przekonać się wypada, czyli czyn karygodny według praw austriackich zarazem i według praw holsztyńskich jako zbrodnia lub przekroczenie uważany być ma, i złożyli w tym duchu raport do sejmu związkowego, odmawiając na teraz żądanego wydania.

Sprawa ta przeszła do połączonych wydziałów sejmu związkowego, które oświadczyły, iż na zapatrywanie się komisarzy związkowych zgodzić się nie mogą, gdyż powołaną ustawę związkową tak tłumaczyć wypada, iż władze państwa zarekwizowanego nie powinny się wdawać w badanie, czyli śledztwo do takich doprowadzić rezultatów, iżby skazanie oskarżonego na karę nastąpić mogło, lecz jedynie ograniczyć się powinny na zbadanie, czyli według praw państwa zarekwizowanego czyn karygodny jako zbrodnia lub przestępstwo, nie zaś jako proste przekroczenie policyjne uważany być ma, i czyli przedawnienie nie nastąpiło. W tym duchu polecenie komisarzom związkowym wydane będzie, i wydanie Langa zadnej nie ulega wątpliwości.

(*Podróż Jego Mości Króla pruskiego.*) Jego Mość Król pruski przybył dn. 27. b. m. przed południem z Saleburga do Mnichowa, gdzie w dworcu kolei przyjmowało go tylko poselstwo pruskie stosowne do wyraźnego życzenia Jego król. Mości. Po śniadaniu w sali królewskiej Król Jego Mość o godzinie wpół do 12ej odjechał osobnym pociągiem do Biesenhofen, z kąd udaje się do Hohenschwangau dla odwiedzenia Króla Ludwika i Królowej matki. Pan Bismark, który z Królem przybył do Mnichowa, odwiedził k. ministra stanu barona Schrenk, i bawił u niego przez czas dłuższy.

Dania.

Kopenhaga, 25. sierpnia. (*Posiedzenie sejmu duńskiego.*) Wydział sejmowy dla zbadania prowadzenia wojny wysadzony, złożył następujące sprawozdanie na wczorajszym posiedzeniu sejmowym:

1. Ministerjum wojny wezwane być ma do ustanowienia komisji z znakomitych osób politycznych, administracyjnych i wojskowych złożonej, upoważnionej do zajądzania wyjaśnień od władz i osób prywatnych wszelkiego stanu, w celu zbadania, czyli ze strony administracyi wojennej uczynione były wszystkie przygotowania do przeprowadzenia wojny z tą energią, jaką lud miał prawo żądania w tak groźnych stosunkach, rezultat zaś swego zbadania komisya złoży sejmowi do uchwały.

2. Ministerjum wojny wezwane być ma do zarządzania śledztwa względem głównokomenderującego generała de Meza czyli pod każdym względem dopełnić obowiązków głównokomenderującego, a mianowicie czyli jako wódz naczelny usiłował znieść niestosowność sił a zadaniem wojska w obronie pozycji pod Dannewirke, do której niesfosowności sam się odwoływał, i czyli pod Dannewirke i w czasie cofnięcia się dołożył starania o zachowanie armii. Rezultat tego śledztwa również sejmowi złożony być winien.

3. Rząd wezwany być ma o zarządzanie śledztwa dla czego na postanowienie głównej komendy wojskowej, względem właściwej chwili opuszczenia pozycji pod Duppel i warowni Fryderycia z góry wpływ wywarło, i o ile zrobione były przygotowania do uratowania materjału wojennego z Fryderycia. Śledztwa tego rezultat, znów sejmowi do dalszej uchwały złożony być ma.

Dep. Steen jako referent motywował wnioski wydziału, zaś dep. Ree mówił przeciwko wnioskowi, mianowicie przeciwko drugiemu wnioskowi, którego przyjęcie byłoby dowodem największej niewdzięczności dla męża, który narodowi duńskiemu największą wyświadczyl przysługę. Minister wojny odradzał od przyjęcia wniosków, chociaż nie obeznał się jeszcze dostatecznie z położeniem rzeczy, ażeby wyraźnie wystąpić przeciwko wnioskowi wydziału. Być może, iż niektóre z zarzutów wnioskami objętych są uzasadnione, lecz obawiać się trzeba w razie przyjęcia wniosków, ażeby się na przypadek wybuchu wojny nie zachwiała ufność żołnierzy w dowódcach. Następnie Monrad miał mowę, która trwała przeszło godzinę; ganił w niej ostremi słowy postępowanie wydziału. Zdaniem jego nieszczęśliwy wypadek wojny zawinił duch, którym większa część armii ożywiona była. Oświadczył następnie w urzędowy sposób, iż żadna władza w świecie nie wycisnie z niego ani słowa w obec komisji, którą następcy jego w urzędzie ustanowili; jedyne forum dla siebie widzi jedynie w sądzie państwa. Dep. Steen chciał odpowiedzieć, lecz przez mowę mu przerwał, solwując sesję chociaż nie był czas spóźniony. pewnie dla tego, ażeby zdania obu stron wzajemnie się wyklarowały, gdyż rozprawy zaczęły przybierać wiele cierpkoci.

Królestwo Polskie.

(Mianowania.) Głównodowodzący wojskami w Królestwie Polskim, generał-adjutant hr. Berg — mianowany zostaje głównodowodzącym wojskami okręgu wojennego Warszawskiego, z zachowaniem wszelkich innych obowiązków i tytułów. Przeznaczeni zostają: I) Dowodzącymi wojskami w okręgach: Finlandzkim — generał-gubernator finlandzki, generał piechoty baron Rokasowski; Rygskim — generał-gubernator Łiżlandzki, Estlandzki i Kurlandzki, generał-adjutant hr. Liwen; Wileńskim — generał-gubernator Wileński, Kowieński, Grodzieński i Miński, generał piechoty Murawiew 2gi; Kijowskim — generał-gubernator Kijowski, Podolski i Wołyński, generał-adjutant Annenkov 2gi; Odeskim — generał-gubernator Noworosyjski i Besarabski, generał-adjutant Kocebu. — wszyscy pięciu z zachowaniem dotychczasowych obowiązków i tytułów; Charkowskim — dowódca oddzielnego korpusu strazy wewnętrznej, generał-adjutant von der Launitz; Moskiewskim — dowódca 3go korpusu rezerwowego, generał-adjutant Gildensztabbe, — oba z zachowaniem tytułu generał-adjutantów; II) Pomoenicami dowodzących wojskami w okręgach: Petersburgskim — naczelnik 2ej dywizji jazdy gwardyi, generał-adjutant baron Buller, z zachowaniem obowiązków generał-adjutanta i członka komitetu stałnin rządowych; Wileńskim — generał-lejtnant Chruszczew; Kijowskim — generał-lejtnant Siemiakin; Odeskim — zastępujący przy Jego ces. Wysokości wielkim mistrzu artyleryi, generał-lejtnant Brimmer; III) Szefami sztabów okręgowych: Petersburgskiego — szef sztabu oddzielnego korpusu gwardyi generał-adjutant hrabia Brewera de la Gardi, z zachowaniem tytułu generał-adjutanta; Finlandzkim — szef sztabu wojska konsystującego w Finlandyi, generał-major Okerblum; Rygskiego — szef sztabu 1go korpusu rezerwowego, generał-major Nikityn; Warszawskiego — szef sztabu wojsk w Królestwie Polskim, generał-lejtnant Minkwitz 2gi; Wileńskiego — generał-major Zimmerman 1y; Kijowskiego — generał-lejtnant Hahn; Odeskiego — generał-major Swieczyn; Charkowskiego — ober-kwatermistrz oddzielnego korpusu gwardyi, generał-major Roop; Moskiewskiego — szef sztabu 2go korpusu rezerwowego, generał-lejtnant Baumhard.

(List otwarty księcia Władysława Czartoryskiego.) Książę Władysław Czartoryski, jak donosi *Gazeta wiedeńska*, wydał pod dniem 25. lipca b. r. otwarty list do księcia Adama Sapichy, w którym zdaje sprawę z swoich dotychczasowych czynności jako agent dyplomatyczny polskiego rządu rewolucyjnego, i wyjawia swoje zdanie o teraźniejszym położeniu kwestyi polskiej. We wstępie zwraca uwagę, że od początku powstania nie zaniedbywał objaśniać właścicielom dóbr w kraju, i później skoro został agentem dyplomatycznym rządu rewolucyjnego, udzielać temuz sprawozdania o położeniu, nadziejach, i nareszcie złudzeniach eo do sprawy polskiej za granicą. Mianowicie przy końcu zeszłego roku oświadczył rządowi narodowemu, że gdy po odrzuceniu propozycji Cesarza Napoleona względem kongresu mocarstwa przestały zajmować się losem Polski. powstanie mogłoby otrzymać pomoc przeciw Rosyi tylko w skutek jakowegoś zawikłania europejskiego, któreby zmusiło rządy do wojny na wielki rozmiar. Gdy jednak coraz bardziej gasła także nadzieja takowego zawikłania, i książę przekonał się, że sprawa polska nie będzie wzięta pod rozwagę na konferencji londyńskiej, przesłał w kwietniu rządowi narodowemu obszernie sprawozdanie o swoich usiłowaniach i toku całej sprawy. — W tem sprawozdaniu wykazał oraz, jak niepożytecznem jest dalsze trwanie zbrojnego powstania, że względu na wielkie niebezpieczeństwa, na które przez to kraj jest narażony, i rządowi narodowemu radził zarazem zaprzestać walki, a następnie rozwiązać się i złożyć mandat w ręce narodu. Także w kwietniu książę ułożył odnośny akt i przesłał go rządowi narodowemu z prośbą o pozwolenie ogłoszenia tegoż. Ale depeza z 11. maja polecono mu czekać z ogłoszeniem do końca maja. Odtąd nie otrzymał żadnego dalszego zawiadomienia od kierujących sprawą, poczytuje sobie zatem za powinność zakomunikować zdanie swoje ostatniemu pełnomocnikowi dawnego rządu narodowego. Książę powstaje stanowczo przeciw stronnictwu czerwonym, które usiłuje utrzymać organizację rewolucyjną na tym stopniu, na jakim była za czasów powstania. Organizację tę,

która jest tylko tajem sprzysiężeniem, uważa jako zgubną, bo jest niepożyteczna, wymaga nowych i ciężkich ofiar, nędzę na kraj wprowadza itd.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 23. sierpnia. (Zniesienie jednej z sekcji trybunału kasacyjnego. — Ustawy.) Mocą książęcego dekretu jedna z trzech sekcji trybunału kasacyjnego, a mianowicie sekcya do reklamacyi została rozwiązana, a sprawy, któremi się zajmowała przydzielono sekcji cywilnej, ta zaś we wszystkim co się tycze procesów przyjmie ten sam sposób postępowania, którego trzyma się sekcya kryminalna. Wszystkie postanowienia ustaw względem trybunału kasacyjnego, odnoszące się do sekcji reklamacyjnej zostały uchylone. Nie podlega wątpliwości, że przez zniesienie rzeczony sekcji trybunału kasacyjnego, państwo oszczędzi około 500.000 piastrow rocznie, właściwie jednak środek ten miał posłużyć tylko do pozbycia się niektórych urzędników nie okazujących przychylności do teraźniejszych rządów księcia Cuzy. Do tych mianowicie należą: prezes Jancu Statineanu, książęta Costanche i Searlat Ghika, tudzież panowie J. Sentzu, G. Cretzeanu, i J. Sturdza. — W radzie stanu toczą się teraz obrady nad ustawami, które są wielce ważne nie tylko dla Księstw ale i dla zagranicy. Oprócz ustawy właściańskiej są także przedłożone ustawy względem osobistego aresztu, tudzież względem upoważnienia cudzoziemców do nabywania posiadłości ziemskich w Księstwach. Dwie z tych ustaw ożywia rolnictwo i przemysł, dotychczas bowiem właścicielom posiadłości gruntowych było nadzwyczajnie trudno o kapitały, gdyż wierzyciele nie mieli dostatecznej gwarancyi. Ustawa pozwalająca cudzoziemcom nabywać posiadłości ziemskie wprowadzi do Księstw kapitały zagraniczne i przedsiębiorczego ducha zagranicznego. Grunta bez użytku leżące zostaną sprzedane, racjonalne gospodarstwo angielskie i niemieckie podwoi i potroi dochody, powstaną fabryki, gościnnie i kraj postępować będzie na tej naturalnej drodze cywilizacji.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 31. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: mce pszenicy (83 Z) 3 zł. 10 c.; żyta (78 Z) 1 zł. 54 c.; jęczmienia (69 Z) 1 zł. 32 c.; owsa (49 Z) 1 zł. 25 c.; prosa 1 zł. 75 c.; kartofli 1 zł. 12 c.; cetrar siana 1 zł. 58 c.; okłotów 88 c.; sąg drzewa bukowego 10 zł. 93 c.

Sanok, 20go sierpnia. W I. połowie b. m. były na targach w obwodzie tutejszym następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów:

	Miejsce targu:					
	Sanok	Krosno	Dobromil	Duka	Rymanów	Dynów
	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.
	waluta austriacka					
Mce pszenicy	2 70	3 62	2 90	3 50	3 10	3 10
" żyta	2 20	2 21	1 90	2 25	2 20	2 17
" jęczmienia	1 70	1 95	1 51	2 1	1 90	2 1
" owsa	1 21	1 67	1 33	1 60	1 70	1 55
" hreczki	.	2 60
" kukurudzy
" ziemniaków	90	88	1 60	96	.	50
Cetrar siana	1 20	2 30	1 57	2 40	.	1 60
" wełny
" nasienia koniczu	.	20
Sąg drzewa twardego	4 70	6 30	5 24	5 7	5 70	5 70
" miękkiego	3 4	73	4 10	2 50	5 3	95
Funt mięsa wołowego	12	13	12	10	12	12
Mas okewity	64	80	80	55	60	70

Kronika.

(Morderstwo.) Z Przemyśla donoszą, że dnia 28. z. m. z rana znaleziono tam na tamie kolei żelaznej w pobliżu rzeki Wiar zabitego człowieka z rozłupaną czaszką. Ze śledztwa pokazało się, że to był strażnik nocny imieniem Jan Wobelz, i uwięziono dwóch ludzi, podejrzanych o zamordowanie jego.

(Poświęcenie nowego kościoła w Rzepniku biskupim.) Piszą do „Czasu“ z Bieczy w obwodzie Sadeckim, że w dniu 15. sierpnia odbyło się w Rzepniku biskupim, wiosec powiatu Bieckiego, poświęcenie nowo zbudowanego tam kościoła w obecności licznie zebranego duchowieństwa diecezji Tarnowskiej i Przemyńskiej, między którym X. Nowakowski kanonik i proboszcz z Zółkwi, tudzież obywatelstwa, naczelnika powiatu i wielu innych osób. Kościół ten cały murywany z gólej cegły, dachówką kryty, z wieżami, wzniesiony został za staraniem i zachodem miejscowego proboszcza X. Cieszkiewicza, który, sam mieszkać w lichym budynku upadkiem grożącym, całe mienie swoje obrócił na budowę kościoła, i tak słowem jak przykładem własnym skłonił gromady należące do tej parafii, iż wszelką pomoc w budowie nosiły bezpłatnie, a dwory znacznymi datkami przyłożyły się do tego dzieła, mianowicie też kollatorka i

właścicielka Rzepiennika biskupiego, p. Szolajska. Lubo poświęcenie kościoła nowego już nastąpiło, wszelako wiele jeszcze tam brakuje wewnętrznych urządzeń, aby służba Boża odbywana być mogła z należytą powagą i odpowiednio do rytuału.

(Ks. Richard) sławny z sztuki odkrywania źródeł, zapowiedział jak donosi „Krak. Ztg.“ swoje przybycie do Warszawy. Dzienniki warszawskie zawierają w tym względzie doniesienie p. L. Naimskiego (ulica wiejska nr. 1738 w Warszawie), u którego interesowani mogą porozumiewać się z ks. Richardem.

Ostatnia pocztą.

Berlin, 30. sierpnia. Gazeta krzyżowa donosi, iż przed zawarciem stanowczego pokoju nie było mowy jeno o wycofaniu wojska z Jutlandji, o powrocie wojska zaś weale mowy nie było.

Bukareszt, 29. sierpnia. Rządowie udało się zawrzeć pożyczkę 700.000 funtów szterlingów w banku otomańskim. Kurs emisyjny jest 88 za sto, procent 7 od sta, amortyzacja 2 od sta rocznie.

Nowy Jork, 20. sierpnia. Operacje generała Granta nad Jamesriver są korzystne lecz nie stanoweze. Generał Unii Sheridan zbił jazdę generała Longstreet pod Port Royal. Zgromadzenie demokratyczne w Chiago postanowiło popierać wybór kandydata na prezydenta Unii w tym tylko przypadku, jeżeli gwoli zawarcia pokoju działać będzie; zgromadzenie to uchwaliło rezolucję zalecającą zawarcie zawieszenia broni i zwołanie kongresu dla zawarcia pokoju. Obecny prezydent Unii Lincoln oświadczył się wyraźnie za dalszem prowadzeniem wojny aż do zupełnego pokonania separatystów.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

- Hotel George: PP: Hr. Borkowski M., z Mielnicy. — Hr. Ożarowski Konst., z Lachiego. — Petrowicz X., z Wołostkowa. Hotel europejski: Pappara W., z Mchawy. Hotel angielski: Br. Dormund J. jen. maj., z Wiednia. — Frank Ferd., z Nahaczowa. — Obertyński K., z Udnowa. — Stonecki Z., z Jurowiec. — Dobrowolski Buchenthal P., z Bukowiny. Hotel Langa: Koroy M. i Jones A., z Jass. — Brzeski J., z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

- PP: Gerlinger J. c. k. kap., do Krakowa. — Kutkowski A., do Hawłowic. — Horodyski W., do Głęboczek. — Freund W., do Porudna. — Brzeski J., do Czernowic. — Jones A. i Koroy M., do Jass.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 31. sierpnia.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Data: 7. god. zrana, 2. god. po pol., 10. god. wiecz.

TEATR.

Dziś teatr niemiecki: „Chonchon die Savoyardja, oder die neue Panchon“, wodawil w 3 oddziałach z prologiem. Na dochód p. Jenny Morton.

Kurs lwowski.

Table with 5 columns: Data 31. sierpnia, gotówka (zl., c.), towarna (zl., c.). Includes Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Galicyjskie obligacje indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa, Akcje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 31. sierpnia.

Table with 3 columns: zlr., kr. Includes 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, Akcje banku wiedeńskiego, Londyn, 10 funtów szterlingów, Srebro, Dukat pojedynczy.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 29. sierpnia.

Table with 3 columns: Obl. ind. państw., Obl. kred. dla handlu, Obl. m. k. Includes A. Państwa, W austr. wal. po 5%, Z pożyczki narod. od stycznia do lipca, Metaliki, Przech. do wyl. z r. 1839, Przech. do wyl. z r. 1854, Przech. do wyl. z r. 1860, Renty Cemo, Wylos. obl. dawn., Przech. de los. obl. daw., Obl. z procent. za granicą, B. Krajów koronnych, Niższej Austrii, Wyż. Aust. i Saleb., Czech, Morawii, Śląska, Styrii, Tyrolu, Kar., Krajin i Wyb., Węgier.

Table with 3 columns: Obl. ind. państw., Obl. kred. dla handlu, Obl. m. k. Includes Banatu Tem., Kroacyi i Sławonii, Galicyi, Siedmiogrodu, Bukowina, Z klauzula wylos. w r. 1867, Lomb. wen. poż. z r. 1859, Dług Tyrolu, Dług Saleburga, Dług Krainy, 2. Stan oblig. domestykaln., 3. Akcje, Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu, Niż.-austr. tow. eskont., Półn. kol. po 1000 zł. m. k., Polud.-półn.-niem. kolei, Kolei Cisy, Kolei państw. lomb. i central.-włoskiej, Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw., Kol. Preszb. Tyrn. I. emis., Kolei Budegradzka, Kolej Aussig.-Ciepl., Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem, mon. konw.

Table with 3 columns: Kol. Grac.-Köfl. i Tow., Austr. towarz. żegl. par., Lloyd w Tryeście, Mostu Jané. w Peszcie, Tow. młyn. par. w Wied., Powsz. austr. Tow. gaz., Uprzyw. czeska kolej zachodnia, 4. Listy zastawne., 5. Obligacje z prawem pierwszeństwa., Kolej Elżbiety, Kolej półn. i central., Kolej Gal. Karola Ludwika, Kolej Glogn., Kolej Węg. Gal., Kolej Srebrne., Kolej Buda-Pest.

Table with 3 columns: C. Losy., Wексте., (Na 3 miesiące.), (31 dni po ukazaniu.), Kurs pojedynczy. Includes Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a., Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zł. m. k., Poż. Trye. po 100 zł. m. k., Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a., Esterhazego po 40 zł. m. k., Salma, Padlego, Clarego, St. Genois, Windischgrätz, Waldsteina, Keglevicha, Amsterd., Augsburg, Berlin, Wrocław, Frankfurt, Genua, Hamburg, Lipsk, Liwurna, Londyn, Lugdan, Medyola, Marsylia, Paryż, Praga, Tryest, Wenecja, Bukareszt, Konstantynopol, Dukaty ces. men., Korona, 20 frankówka, Rosyjski imperyal, Talar związkowy, Kurs korony w e. k. kasach.